

BROEDERMIN EN TAELYVER, 19de-eeuwse toneelmaatschappij in Gent (1840-1890).

De toneelgroep was een afscheuring, onder leiding van Karel Onderreet, van de oudere Gentse toneelmaatschappij De Fonteine, die niet in staat bleek de nieuwe tendensen, beter bekend onder het begrip Nationaal Tooneel, met haar werkwijze te verenigen.

De leden van Broedermin en Taelyver stonden in

voor het eigen repertoire. Hippoliet van Peene en Onderet waren de belangrijkste tekstleveranciers. De kwaliteit van de stukken die Broedermin en Taelyver creëerden, was vaak gering, maar het ging om nieuw en 'oorspronkelijk' werk dat door talloze toneelmaatschappijen (De Dageraad te Anwerpen, De Morgenstar te Brussel) werd nagevolgd en dat in die zin een bijdrage leverde tot het op gang komen van de Nederlandstalige toneelproductie.

Broedermin en Taelyver vernieuwde op meerdere vlakken het Nederlandstalige liefhebberstoneel in Vlaanderen: naast het repertoire was er de minder hoogdravende en meer natuurlijke speelstijl, het moeiteloos integreren van vrouwelijke leden, het bredere publiek. De maatschappij evolueerde tot een semiprofessioneel gezelschap waarvan de belangrijkste acteurs een financiële vergoeding kregen. Broedermin en Taelyver realiseerde ook de bouw van een eigen zaal voor Nederlandstalige

MINARD'S SCHOUWBURG.

De Koninglyke Maetschappij van Tooneel- en Letterkunde :

BROEDERMIN EN TAELYVER,

zal de eer hebben te geven op Donderdag 10 february 1855,
met opschorsing van abonement,

EENE BUITENGEWOONE VERTOONING VAN : DE

WANDELAER

DER

Groote Parodie in vyf bedryven en tien tafereelen van het fransch Opera, LE JUIZ EUBANT, door

H. VAN PEENE,

SCHRYVER VAN DEN PROFEET.

Gelykvormig aen de laetste opvoering van Parys zonder coupuren of kappingen.

Nieuwe decoratiën door den heer J. DE VRIENDT. — Kostumen van den heer ERFFELYNCK. — Tooneelschikking door den heer ISIDOOR. — Machinen door den heer VAN GALLE. — Dansen geregeld door den heer ***, balletmeester des Vlaemschen Schouwburgs.

Eerste tafereel : De kermis te Bergerhout, by Antwerpen.

Tweede tafereel : Ze zyn 't gat uit met Hier-hinne.

Derde tafereel : Het Sint-Pieters vier in 't Land van NIET. (Nieuwe decoratie.)

Vierde tafereel : Het paleis der Grootturkin. Niets-verdore is de heer.

Vyfte tafereel : De slaepkamer van Hier-hinne. Niets-verdore is nog meer de heer.

Zesde tafereel : De Turken en de Paraplue van den Wandelaer der Joden.

(Oude en nieuwe decoratiën : Helder nieuwemane ziekt.)

Zevende tafereel : De Zee te Ostende, Stapeurweerts vangt 'nen uil en wordt van de marrie bereden.

Achtste tafereel : De hyeenkomst der bakkersgasten in het bosch. Pofevin met zyn peerd.

Negende tafereel : De hel met verbetering, splinter nieuwe decoratie en opregte dutvels die op dringend verzoek van de administratie wel in dit stuk willen figureeren.

Tiende tafereel : De hemel! De Wandelaer der Joden wordt wakker.

Het stuk speelt in de jaren 0000.

(KEERT OM.)

De Gentse toneelmaatschappij Broedermin en Taelyver vervulde vanaf 1840 een pioniersrol op het gebied van Vlaamse toneelproductie. Hippoliet van Peene leverde van bij de aanvang de meeste stukken.
(AMVC)

opvoeringen: het “Vlaamsch theater” (de Minardschouwburg) opende in 1847 zijn deuren.

De maatschappij verzorgde haar public relations en mocht vanaf 1849 de koninklijke titel voeren; ze voegde van dan af “Vorstentrouw” aan haar naam toe.

Aan het eind van de jaren 1860 verloor Broedermin en Taelyver haar vitaliteit. De genadeslag kwam er met de oprichting van het stedelijk beroepsgezelschap van Gent, dat vanaf 1871 de Minardschouwburg bespeelde en waartegen Broedermin vruchteloos oppositie had gevoerd. De laatste sporen van de maatschappij dateren uit de jaren 1890.

LITERATUUR: J. van Schoor, *Een huis voor Vlaanderen. Honderd jaar Nederlands beroepstoneel te Gent*, 1971.

HILDE VERSCHAFFEL